

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 aprilie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Constantin Gurschi,

Judecători - Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Ion Arhiliuc, Ion Guzun,

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de avocatul Negru Olesea în numele inculpatului Bîrca Alexandr și Grama Margareta împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2013 în cauza penală privind-l pe

Bîrca Alexandr Anton, născut la 08 octombrie 1987, originar și domiciliat în mun.Chișinău, or.Durlești, str.Liviu Damian 30.

Termenul examinării cauzei:

1. 05.03.2013 - 22.05.2013 - prima instanță,
2. 18.06.2013 - 11.09.2013 - instanța de apel,
3. 10.12.2013 - 01.04.2014 - instanța de recurs.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-au prezentat:

Avocatul V.Zaporojan, M.Grama și inculpatul A.Bîrca, care au solicitat admiterea recursurilor în sensul declarat.

Procurorul D.Graur, care s-a pronunțat pentru respingerea recursurilor ca fiind neîntemeiate.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 22 mai 2013, Bîrca Alexandr a fost condamnat în baza art.190 alin.(4) Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități de administrare, gestionare a bunurilor, fondurilor, valorilor materiale și bănești pe un termen de 5 ani.

Potrivit art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 5 ani.

2. Prima instanță, examinînd cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Bîrca Alexandr, în perioada de timp 04 septembrie 2012 - 03 ianuarie 2013, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționînd cu intenție directă, sub pretextul că moșul lui este Primarul or.Durlești, mun.Chișinău și poate să-l ajute pe Zagrencu Igor să obțină un lot de teren în localitatea dată, aflîndu-se în parcul Grădina Publică din str.Ștefan cel Mare și Sfînt, mun.Chișinău, a primit de la Zagrencu Igor suma de 54725 lei, pe care i-a însușit, cauzîndu-i astfel părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Bîrca Alexandr să-i fie stabilită pedeapsa de 6 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, invocînd că pedeapsa aplicată în raport cu

gravitatea infracțiunii comise este prea blîndă și nu-și va atinge scopul pedepsei penale, restabilirii echității sociale, corijării și reeducării inculpatului, iar suspendarea executării pedepsei închisorii, în temeiul art.90 Cod penal, este incorectă, neargumentată și lipsită de temei juridic.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2013, a fost admis apelul declarat de procuror, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei cu aplicarea art.90 Cod penal, și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bîrca Alexandr recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(4) Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul administrării bunurilor, fondurilor, valorilor material și bănești și a exercita activități pe un termen de 5 ani, s-a trimis să-și execute pedeapsa de 5 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis. În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că prima instanță a analizat și apreciat probele conform art.101 Cod de procedură penală și corect a ajuns la concluzia de vinovăție a inculpatului în comiterea infracțiuni incriminate, însă în partea stabilirii pedepsei, instanța nu a ținut seama întocmai de prevederile art.61, 75 Cod penal, astfel că incorect, în lipsa cărorva circumstanțe atenuante, a aplicat față de inculpat prevederile art.90 Cod penal.

Instanța, reieșind din circumstanțele cauzei a conchis că, inaplicabilitatea prevederilor art.90 Cod penal rezidă din faptul că inculpatul nu a recuperat integral părții vătămăte prejudiciul cauzat prin infracțiune și din faptul că, la comiterea infracțiunii, acesta a adus atingere relațiilor sociale referitoare la buna desfășurare a activității de serviciu a persoanelor publice, creînd suspiciuni că aceste persoane sînt coruptibile, că pot fi influențate în exercitarea atribuțiilor lor de serviciu, defăimînd organele autorității de stat.

Astfel, instanța de apel a conchis că corijarea și reeducarea inculpatului poate avea loc doar prin izolarea acestuia de societate, cu aplicarea pedepsei închisorii, ținîndu-se cont și de prevederile art.364¹ Cod de procedură penală.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare avocatul Negru Olesea în numele inculpatului Bîrca Alexandr și Grama Margareta, care au solicitat:

- avocatul în numele inculpatului care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu menținerea sentinței, pe motiv că instanța de apel nu a motivat din care motiv în privința inculpatului nu pot fi aplicate prevederile art.90 Cod penal și nu a făcut o analiză amplă a circumstanțelor cauzei; instanța a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, deoarece nu a luat în considerație că cauza a fost examinată în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, că inculpatul a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a săvîrșit pentru prima dată o infracțiune, are 2 copii minori la întreținere și este unicul întreținător al familiei, s-a împăcat cu partea vătămăte și a achitat partial prejudiciul material cauzat în sumă de 2700 lei;

- Grama Margareta care, fără a invoca vreun temei prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu menținerea sentinței, pe motiv că instanța de apel incorect i-a aplicat soțului său, Bîrca Alexandr, o pedeapsă privativă de libertate și nu a luat în considerație că acesta s-a căit sincer de cele comise, nu are antecedente penale, are la întreținere 2 copii minori, dînsul fiind unicul întreținător al familiei.

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse din următoarele considerente.

Cu referire la recursul avocatului O.Negru în numele inculpatului A.Bîrca:

Potrivit art.421 Cod de procedură penală, coraportat la art.401 Cod de procedură penală, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale, și anume procurorul, inculpatul, partea vătămată, partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă și, în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, sînt în drept să declare recurs ordinar.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărîrilor instanței de apel, potrivit prevederilor art.422 Cod de procedură penală, este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 11.09.2013 în prezența avocatului O.Negru și a inculpatului, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată, aceștia fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate - 09.10.2013, ora 14.00, însă în legătură cu faptul că inculpatul nu a fost escortat în ședința de judecată, s-a anunțat întrerupere pentru data de 10.10.2013, ora 14.00 (f.d.117-120).

Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de apel rezultă că, la data pronunțării deciziei motivate - 10.10.2013, a fost prezent procurorul și inculpatul, cărora le-a fost înmînată copia deciziei motivate contra semnătură, iar avocatului și părții vătămate le-a fost expediată pentru informare (f.d.125-127).

Reieșind din sensul art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului (de 30 de zile) începe să curgă de la 11.10.2013 și expiră la 11.11.2013. Avocatul O.Negru în numele inculpatului a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel la data de 13.11.2013 (vizat prin ștampila de pe plic), adică după expirarea termenului legal de 30 zile, prevăzut de art.422 Cod de procedură penală (f.d.145).

Potrivit art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În acest context, instanța de recurs atestă că termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului, el urmează a fi respins ca tardive.

În circumstanțele stabilite, Colegiul penal lărgit conchide că recursul declarat de avocatul O.Negru în numele inculpatului împotriva deciziei instanței de apel urmează a fi respins, ca depus peste termen.

Cu referire la recursul declarat de M.Grama:

Din actele cauzei rezultă că, recurs ordinar împotriva hotărîrii judecătorești menționate a declarat soția inculpatului, M.Grama, solicitînd casarea acesteia, cu menținerea sentinței și liberarea lui A.Bîrca de sub arest.

Conform art.401 Cod de procedură penală, pot declara recurs următoarele persoane:

- 1) procurorul, în ce privește latura penală și latura civilă;

2) inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă. Sentințele de achitare sau de încetare a procesului penal pot fi atacate și în ce privește temeiurile achitării sau încetării procesului penal;

3) partea vătămată;

4) partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă;

5) martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, în ce privește cheltuielile judiciare cuvenite acestora;

6) recursul poate fi declarat în numele persoanelor menționate în art.401 alin.(1) pct.2) - 4) Cod de procedură penală și de către apărător sau reprezentantul lor legal.

Articolul 421, coraportat la art.429 Cod de procedură penală, reglementează procedura și persoanele care pot declara recurs ordinar, iar în cazul în care recursul este declarat de persoana căreia nu-i aparține acest drept, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

În acest context, Colegiul penal lărgit conchide asupra respingerii recursurilor ordinare declarate de avocatul O.Negru în numele inculpatului, ca depus peste termen, iar de M.Grama, ca inadmisibil.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de avocatul Negru Olesea în numele inculpatului Bîrca Alexandr și Grama Margareta împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2013 în cauza penală în privința lui Bîrca Alexandr, cu menținerea hotărîrii atacate.

Decizia este irevocabilă, semnată la 10 aprilie 2014, pronunțată în ședință publică la 22 aprilie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Arhiliuc

Ion Guzun